

مکارم شیرازی، ناصر، ۱۳۰۵ - ، مصحح

تفسیر نمونه: تفسیر و بررسی تازه‌ای درباره قرآن مجید با در نظر گرفتن نیازها، خواستها، پرسشها، مکتبها و مسائل روز، زیر نظر ناصر مکارم شیرازی؛ با همکاری جمعی از نویسندگان [ویرایش ۲] - تهران: دارالکتب الاسلامیه - ۱۳۸۵.

۳۰۰۰ ریال: جزء ۲ - بهای هر جلد متفاوت.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا (فهرست نویسی پیش از انتشار).
کتابنامه.

جزء دوم (چاپ اول: ۱۳۸۵)

ISBN : 964-440-340-1

۱. تفاسیر شیعه - قرن ۱۴. الف. عنوان. ب. عنوان: تفسیر و بررسی تازه‌ای درباره قرآن مجید با در نظر گرفتن نیازها، خواستها، پرسشها، مکتبها و مسائل روز.

۲۹۷/۱۷۹

ت۷/م۷۹۸ BP

۶۲-۲۱۵۷

۱۳۷۷

نام کتاب: تفسیر نمونه - جزء دوم

مؤلف: آیت الله العظمی مکارم شیرازی و همکاران «محمد رضا آشتیانی، محمد جعفر امامی، داود الهامی، اسدالله ایمانی، عبدالرسول حسینی، سید حسن شجاعی، سید نورالله طباطبایی، محمود عبداللهی، محسن قرائتی، محمد محمدی»

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۸۵ ه. ش. سال پیامبر اعظم ﷺ

صفحه و قطع: ۴۰۰ صفحه، وزیری

چاپ: چاپخانه گوهراندیشه

ناشر: دارالکتب الاسلامیه - تهران - بازار سلطانی - ۹۹

تلفن: ۵۵۶۲۷۴۴۹ تلفکس: ۵۵۶۲۰۴۱۰

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

شابک ۱ - ۳۴۰ - ۴۴۰ - ۹۶۴ - ۱ - 964 - 440 - 340 - 1 ISBN

شابک دوره ۲۸ جلدی ۵ - ۰۳۰ - ۴۴۰ - ۹۶۴

ISBN 964 - 440 - 030 - 5 VOL.28

زیر نظر استاد محقق
آیه الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

تفسیر نمونه

تفسیر و بررسی تازه‌ای درباره قرآن مجید
با در نظر گرفتن نیازها، خواست‌ها،
پرسش‌ها، مکتب‌ها و مسائل روز

جزء دوم

با تجدید نظر و اضافات فراوان

با همکاری

جمعی از فضلاء و دانشمندان

ره توشه:

آیات قرآن گنجینه‌هایند، پس هر زمان گنجینه‌ای را گشودی بر تو سزاست که نگاه کنی در آن چیست.

﴿پیامبر اعظم ﷺ﴾

کلید تدبیر و عمل به قرآن، فهمیدن معنای کلمات قرآن است.

مقام معظم رهبری «مد ظله العالی»

عشق به قرآن و آیه‌های آسمانی آن، همچون شهد گوارائی است که هر کس ذره‌ای از آن چشید و دل به آن سپرد از قعر خاک تا بلندای افلاک به پرواز در آمد و مشمول هدایت، بشارت و رحمت الهی قرار گرفت. امروز به حول و قوه الهی در نظام جمهوری اسلامی ایران، این توفیق را یافته‌ایم که خود را به زیور قرآن بیارائیم، زیرا محبت و عشق به قرآن آتشی است که به هر چه رسد، آن را شعله‌ور می‌سازد.

انوار فروزان قرآن به هر چه بتابد، روشن و منورش می‌گرداند. ابر پرباری است که هر چه در زیر آن، سر برآورد زیر پوشش خود قرار می‌دهد. نسیم روح‌بخش رحمت الهی است که به هر چه بوزد به حرکت و نشاطش در می‌آورد. آب حیات چشمه بقاست، که همه چیز را زنده می‌کند و زمین حاصلخیزی است که زمینه رویش هر خیر و برکتی را فراهم می‌کند.

بر این اساس، آموزش قرآن و مفاهیم والای آن، بسیار مهم شمرده می‌شود که جای

دارد همه در راستای آشنائی با مفاهیم و گل‌واژه‌های قرآنی، بیش از پیش بکوشند و خود را در گستره ایمان و زلالی قرآن، غرقه نمایند. در سال ۱۳۸۵ به فرموده مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مد ظله العالی) به نام نامی پیامبر اعظم ﷺ قرآن مجسم و رحمة للعالمین بر آنیم تا در راستای ترویج فرهنگ غنی قرآن کریم، جدی‌تر از گذشته گام برداریم.

سیره حسنه سازمان عقیدتی سیاسی ناجا، برگزاری مسابقه‌های قرائت، حفظ و درک مفاهیم قرآنی و ایجاد رقابت سالم و سازنده در بین آحاد کارکنان است. و به همین جهت مقرر گردید در سال ۱۳۸۵ منبع مسابقه رشته درک مفاهیم قرآن کریم در سه سطح آقایان، بانوان و دانشجویان، کتاب تفسیر شریف نمونه، تألیف حضرت آیه الله مکارم شیرازی (دامت برکاته) باشد که با هماهنگی انتشارات دار الکتب الاسلامیه هر کدام از جزءهای قرآنی در یک جلد تدوین و ارائه گردد.

در پایان لازم است از مدیریت محترم انتشارات مزبور تقدیر نمائیم و از عموم همکاران اهالی قرآن و استفاده‌کنندگان از کتاب تفسیر، انتظار داریم نقطه نظرات کارشناسی خود را به معاونت آموزش ساعس ناجا - دار القرآن - ارائه و یا با شماره تلفن ۸۸۸۸۴۶۳۰ تماس حاصل نمایند.

سازمان عقیدتی سیاسی ناجا

معاونت آموزش

دار القرآن

﴿ فهرست مطالب ﴾

موضوع	صفحه
مقدمه	۵
ماجرای تغییر قبله	۹
امت وسط	۱۲
اسرار تغییر قبله	۱۴
امت اسلامی یک امت میانه	۱۶
امتی که می‌تواند از هر نظر الگو باشد	۱۷
تفسیر جمله «لِنَعْلَمَ»	۱۸
همه جا رو به سوی کعبه کنید	۱۹
نظم آیات	۲۱
انتظار دردناک!	۲۱
معنی «شطر»	۲۲
خطاب همگانی	۲۲
آیا تغییر قبله به خاطر خشنودی پیامبر بود؟	۲۳
کعبه مرکز یک دایره بزرگ	۲۳
آنها به هیچ قیمت راضی نمی‌شوند	۲۴
آنها به خوبی او را می‌شناسند	۲۷
هر امتی قبله‌ای دارد	۲۹
روزی که یاران مهدی جمع می‌شوند	۳۰
تنها از خدا بترس	۳۲
برنامه‌های رسول الله	۳۶
گفتار مفسران در «فَاذْكُرُونِي اَذْكُرْكُمْ»	۳۹

موضوع	صفحه
ذکر خدا چیست؟	۴۰
شهیدان زنده‌اند...	۴۲
چگونگی حیات جاودانی شهیدان	۴۶
مکتبی که به شهادت افتخار می‌کند	۴۷
زندگی برزخی و بقای روح	۴۷
جهان صحنه آزمایش الهی است	۴۸
چرا خدا مردم را آزمایش می‌کند؟	۵۰
آزمایش خدا همگانی است	۵۲
طرق آزمایش	۵۲
رمز پیروزی در امتحان	۵۳
آزمایش به وسیله نعمت و بلا	۵۶
اعمال جاهلان نباید مانع کار مثبت گردد	۶۰
«صفا» و «مروء»	۶۱
قسمتی از اسرار سعی «صفا» و «مروء»	۶۲
پاسخ به یک سؤال	۶۵
«تطوع» چیست؟	۶۶
شکرگزاری خداوند!	۶۷
کتمان حق ممنوع!	۶۹
مفاسد کتمان حق	۷۱
کتمان حق در احادیث اسلامی	۷۲
لعن چیست؟	۷۳
مگر لعن خدا کافی نیست؟	۷۴
آنها که کافر می‌میرند	۷۵
جلوه‌های ذات پاک او در پهنه هستی	۷۸

موضوع	صفحه
بیزاری پیشوایان کفر از پیروان خود!	۸۴
گام‌های شیطان!	۸۷
اصل حلیت	۹۰
انحرافات تدریجی	۹۰
شیطان یک دشمن قدیمی	۹۲
چگونگی وسوسه شیطان	۹۲
تقلید کورکورانه از نیاکان	۹۴
ابزار شناخت	۹۷
طبیات و خباثت	۹۸
فلسفه تحریم گوشت‌های حرام	۱۰۲
تکرار و تأکید	۱۰۵
استفاده از خون برای تزریق	۱۰۵
باز هم نگوشت از کتمان حق	۱۰۷
ریشه و اساس همه نیکی‌ها	۱۱۲
قصاص مایه حیات شما است!	۱۱۸
قصاص و عفو یک مجموعه عادلانه	۱۲۱
آیا قصاص بر خلاف عقل و عواطف انسانی است؟	۱۲۱
آیا خون مرد رنگین‌تر است؟	۱۲۴
تشویق به عفو	۱۲۵
وصیت‌های شایسته	۱۲۶
فلسفه وصیت	۱۳۰
عدالت در وصیت	۱۳۱
وصایای واجب و مستحب	۱۳۳
وصیت در حال حیات قابل تغییر است	۱۳۳

موضوع	صفحه
ترمیم کوتاهی‌ها	۱۲۳
روزه سرچشمه تقوا	۱۳۵
اثرات روزه	۱۳۹
روزه در امت‌های پیشین	۱۴۳
امتیاز ماه مبارک رمضان	۱۴۵
قاعده «لَا حَرَجَ»	۱۴۶
سلاحی به نام دعا و نیایش	۱۴۸
فلسفه دعا و نیایش	۱۴۹
مفهوم واقعی دعا	۱۵۲
شرائط اجابت دعاء	۱۵۳
توسعه‌ای در حکم روزه	۱۵۸
مرزهای الهی	۱۶۰
اعتکاف	۱۶۱
طلوع فجر	۱۶۲
آغاز و پایان، تقوا است	۱۶۲
خطوط اصلی اقتصاد اسلامی	۱۶۳
رشوه‌خواری، بلای بزرگ جامعه‌ها!	۱۶۶
تقویم طبیعی	۱۷۰
سوالات مختلف از شخص پیامبر	۱۷۳
تقویم و نظام زندگی	۱۷۴
فرمان جنگ با ستمکاران	۱۷۶
مسأله جهاد در اسلام	۱۸۳
اهداف جهاد در اسلام	۱۸۴
جهاد برای خاموش کردن فتنه‌ها	۱۸۴

موضوع	صفحه
جهاد دفاعی	۱۸۵
جهاد برای حمایت از مظلومان	۱۸۵
جهاد برای محو شرک و بت پرستی	۱۸۶
چرا فرمان جهاد در مدینه نازل شد؟	۱۸۷
احترام ماه‌های حرام و مقابله به مثل	۱۸۸
انفاق و رهائی از تنگناها	۱۹۱
انفاق سبب پیشگیری از هلاکت جامعه‌ها	۱۹۳
سوء استفاده از مضمون آیه	۱۹۴
منظور از «احسان» چیست؟	۱۹۵
قسمتی از احکام مهم حج	۱۹۶
اهمیت حج در میان وظایف اسلامی!	۲۰۱
اقسام حج و فهرست اعمال حج تمتع	۲۰۳
چرا بعضی حج تمتع را به فراموشی سپرده‌اند؟	۲۰۴
بهترین زاد و توشه	۲۰۷
نخستین موقف حج	۲۱۳
مشعر الحرام - دومین موقف حج	۲۱۴
درس یگانگی و اتحاد	۲۱۴
ارتباط آیات	۲۱۶
حج رمز وحدت مسلمین جهان است	۲۱۸
آخرین سخن درباره حج	۲۲۳
سرنوشت مفسدان در زمین	۲۲۷
فداکاری بزرگ در شب تاریخی هجرت	۲۳۱
اسلام آئین صلح و صفاست	۲۳۴
انتظار بی‌جا و نامعقول	۲۳۸

موضوع	صفحه
رؤیت خداوند غیر ممکن است!	۲۴۰
تبدیل نعمت به عذاب	۲۴۲
کافران دنیاپرست	۲۴۴
راه وصول به وحدت	۲۴۷
دین و اجتماع	۲۵۰
آغاز پیدایش شریعت	۲۵۰
خاورمیانه مرکز پیدایش مذاهب بزرگ	۲۵۰
پایان دادن به اختلافات، از مهمترین اهداف	۲۵۱
دلیلی بر عصمت پیامبران	۲۵۱
بدون امتحان وارد بهشت نمی شوید!	۲۵۳
از چه چیز باید انفاق کرد؟	۲۵۶
هماهنگی سؤال و جواب در آیه	۲۵۸
بذل جان و مال	۲۵۹
چگونه جهاد ناخوشایند است؟	۲۶۱
یک قانون کلی	۲۶۱
جنگ در ماه های حرام	۲۶۴
مسأله «احباط» و «تکفیر»	۲۶۶
پاسخ به چهار سؤال	۲۷۰
رابطه احکام چهارگانه بالا	۲۷۵
زیان های نوشابه های الکلی	۲۷۵
آثار شوم قمار	۲۷۷
اعتدال در مسأله انفاق	۲۸۰
اندیشه در همه چیز	۲۸۰
از دواج با مشرکان ممنوع است	۲۸۲

موضوع	صفحه
فلسفه تحریم ازدواج با مشرکان	۲۸۳
مشرکان چه اشخاصی هستند؟	۲۸۴
این آیه منسوخ نشده است.	۲۸۴
تشکیل خانواده باید با دقت و مطالعه باشد	۲۸۵
حکم زنان در عادت ماهیانه	۲۸۷
رفتار اقوام پیشین با زنان	۲۹۲
جمع بین طهارت و توبه	۲۹۳
تا می‌توانید سوگند نخورید	۲۹۴
سوگندهای بی اعتبار	۲۹۷
مبارزه با یک رسم زشت جاهلی	۲۹۸
ایلاء یک حکم استثنائی است	۳۰۰
مقایسه حکم اسلام و دنیای غرب	۳۰۰
اوصاف الهی در پایان هر آیه	۳۰۱
عده، یا حریم ازدواج؟	۳۰۲
عده، وسیله‌ای برای صلح و بازگشت	۳۰۷
عده، وسیله حفظ نسل	۳۰۸
حق و وظیفه، جدائی ناپذیرند	۳۰۸
سرگذشت دردناک زنان در طول تاریخ	۳۰۹
مرحله نوین در زندگی زن	۳۱۰
مساوات یا عدالت؟	۳۱۱
یا زندگی زناشویی معقول یا جدائی شایسته!	۳۱۴
لزوم تعدد مجالس طلاق	۳۱۶
مفتی اعظم اهل تسنن و نظر شیعه در مسأله طلاق	۳۱۷
مرزهای الهی	۳۱۸

موضوع	صفحه
جدائی مشروط!	۳۱۹
مُحَلِّل یک عامل بازدارنده در برابر طلاق	۳۲۱
باز هم محدودیت‌های دیگر طلاق	۳۲۴
شکستن یکی دیگر از زنجیرهای اسارت زنان	۳۲۸
هفت دستور درباره شیر دادن نوزادان	۳۳۲
خرافات‌های که زنان را بیچاره می‌کرد!	۳۳۸
چگونگی ادای مهر	۳۴۴
اهمیت نماز، مخصوصاً نماز «وسطی»	۳۵۰
نقش نماز در تقویت روحیه‌ها	۳۵۳
بخش دیگری از احکام طلاق	۳۵۴
آیا این آیه نسخ شده است؟	۳۵۸
چگونه مُردند و چگونه زنده شدند؟	۳۶۱
آیا این ماجرا یک حادثه تاریخی بوده یا تمثیل است؟	۳۶۲
درس عبرت	۳۶۳
مسأله «رَجَعَت» و بازگشت به دنیا	۳۶۴
جهاد با جان و مال	۳۶۶
چرا تعبیر به قَرْض؟	۳۶۸
قبل از تفسیر بخوانید	۳۷۱
طالوت کیست؟	۳۷۲
«طالوت» زمام کشور را به دست گرفت!	۳۷۴
درخواست فرمانده	۳۷۶
تابوت یا صندوق عهد؟	۳۸۵
منظور از حمل کردن فرشتگان؟	۳۸۶
مسأله تنازع بقاء	۳۸۷